

EKOenergian kriteerit uusiutuvalle kaasulle

11.2.2017

viimeinen päivitys 2.12.2021

www.ekoenergy.org

info@ekoenergy.org

Ympäristömerkit ovat yleisesti tunnustettuja työkaluja kuluttajille ilmasto- ja ympäristöystävällisten tuotteiden löytämiseksi. Tämä teksti sisältää EKOenergia-ympäristömerkin kriteerit uusiutuvalle kaasulle. Kriteeristön ydinsisältöä ovat kestävyyskriteerit, sekä säännöstö uusiutuvan kaasun alkuperän jäljittämiseksi.

Kriteeristö on laadittu ISEAL Standard Setting Code -käytäntöjä noudattaen.

<http://www.isealalliance.org/our-work/defining-credibility>

Sisällys

1	JOHDANTO.....	3
2	KRITEERIT.....	4
1	Ympäristömerkki uusiutuvan kaasun myynnille ja kulutukselle.....	4
1.1	<i>Uusiutuva kaasu.....</i>	4
1.2	<i>Ympäristömerkki loppukuluttajille.....</i>	4
2	Kuluttajien tiedotus.....	5
3	Kestävyys.....	5
3.1	<i>Yleiset vaatimukset: kaikkien lakien ja säädösten noudattaminen.....</i>	5
3.2	<i>Hyväksyttävät uusiutuvan kaasun muodot ja tarkat vaatimukset.....</i>	6
4	Ilmasto.....	6
5	Alkuperän jäljitys.....	6
5.1	<i>Mitä alkuperän sertifiointijärjestelmää tulisi käyttää?.....</i>	7
5.2	<i>Kansainvälinen alkuperäsertifikaattien kauppa.....</i>	7
6	Tarkastus ja todentaminen.....	8
6.1	<i>Myyjät.....</i>	8
6.2	<i>Tuottajat.....</i>	8
7	Maksut.....	9
8	Hallinto.....	9

1 JOHDANTO

EKOenergia

EKOenergia on kansainvälinen ympäristöjärjestöjen verkosto, joka toimii kestävän uusiutuvan energian edistämiseksi. Toiminta käynnistettiin vuonna 2012 ja siitä lähtien olemme toimineet tiiviissä yhteistyössä kuluttajien, energiasektorin, julkisten tahojen ja monien muiden toimijoiden kanssa. Näkyvin työkalumme on EKOenergia-ympäristömerkki kestävästi tuotetulle sähkölle. EKOenergiaa (vuonna 2021) myytiin yli 50 maassa ja toiminta kasvaa jatkuvasti. Ympäristömerkki kaasulle tukee työtämme 100% uusiutuvan ja kestävän maailman saavuttamiseksi.

Lisätietoja saat osoitteesta: www.ekoenergy.org/fi

Yleiset tavoitteet

Me tahdomme toimia työkaluna myyjille ja ostajille, jolla viestiä konkreettisesti ja positiivisesti heidän sitoutumisesta 100% kestäväan ja uusiutuvaan maailmaan. Taataksemme kestävän kehityksen uusiutuvan energian sektorilla, on tärkeää, että eri toimijat työskentelevät yhdessä, näin vahvistaen toinen toisiaan, huolimatta mahdollisista eroista lähtökohdissa tai näkemyksissä. Näitä toimijoita ovat muun muassa energian tuottajat ja -kuluttajat, myyjät, päätöksentekijät, kuluttajajärjestöt, asiantuntijat ja ympäristöjärjestöt. EKOenergian tavoitteena on saattaa nämä toimijat yhteen ja antaa heille työkaluja yhteistyöhön kohti kestävää tulevaisuutta.

EKOenergian periaatteet uusiutuvalle kaasulle

Uusiutuvan kaasun tuotantoon liitettävien toimenpiteiden tulee minimoida negatiiviset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekosysteemeihin ja ympäristöön. Uusiutuvan kaasun käytön tulee edesauttaa ilmastonmuutoksen vaikutusten hidastamista, vähentämällä elinkaarensa aikana kasvihuonekaasupäästöjä, verrattuna fossiilisista polttoaineista tuotettuun energiaan. EKOenergia ei tuota omia elinkaariarvioitaan, vaan käyttää uskottavista lähteistä peräisin olevia raportteja ja analyysseja, seuloakseen parhaat toimintatavat ja poissulkeakseen ympäristölle haitalliset toiminta- ja tuotantotavat.

Kaasuntuotanto tulee toteuttaa parhaita tunnettuja toimintatapoja ja teknologiaa hyödyntämällä ja tuotannon ei tule vaarantaa esimerkiksi ruokaturvaa tai sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

2 KRITEERIT

1 Ympäristömerkki uusiutuvan kaasun myynnille ja kulutukselle

1.1 Uusiutuva kaasu

EKOenergia-ympäristömerkki kaasulle voidaan myöntää kaikille (standardilämpötilassa ja -paineessa kaasuiksi luokitelluille, sisältäen myös nestekaasut) kaasuille, jotka on tuotettu uusiutuvalla energialla.

EKOenergia on aina 100% uusiutuvaa. Siihen ei kuulu päästökompensointi, esimerkiksi maakaasun päästöille. Näemme päästökompensaatiot osana ympäristövaikutusten vähentämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, mutta tahdomme EKOenergia-ympäristömerkillä edistää 100% uusiutuvia ja kestäviä energiamuotoja

1.2 Ympäristömerkki loppukuluttajille

Ympäristömerkki auttaa kuluttajia löytämään kestävimmän vaihtoehdon ja viestimään ostostaan. Tapauksessa, jossa kaasu myydään loppukuluttajalle, on myyjän varmistettava, että kaikki säädökset tulevat noudatetuiksi. Vain EKOenergian myyntilisenssin EKOenergia-ympäristömerkitylle kaasulle allekirjoittaneet myyjät voivat markkinoida ja myydä ympäristömerkittyä kaasua.

EKOenergia hyväksyy alkuperäsertifikaattien erillismyynnin. Jos myyjä myy alkuperäsertifikaatteja ympäristömerkitylle kaasulle, tulee tämän tahon allekirjoittaa lisenssisopimus. Jos kaasun tuottaja toimii myös kaasun kuluttajana, tulee tuottajan allekirjoittaa sopimus itsetuotetun kaasun kulutuksesta.

2 Kuluttajien tiedotus

EKOenergia-verkosto tiedottaa kuluttajille heidän uusiutuvan kaasun kulutuksen ympäristövaikutuksista.

EKOenergia-ympäristömerkityn kaasun myyjien tulee tiedottaa heidän nykyisiä, sekä mahdollisia asiakkaitaan heidän EKOenergia-tuotteensa alkuperästä. Informaation tulee pitää sisällään vähintään seuraavat tiedot:

- Alkuperämaa
- Biokaasun tuottamiseen käytetty bioenergian lähde (Jos kaasu on tuotettu sähköllä, tulee sähkön lähde mainita).
- On suositeltavaa tiedottaa kuluttajille kaasun tuotantolaitoksesta, jos tämä on mahdollista.

Jos tuote on sekoitus esimerkiksi EKOenergia-ympäristömerkittyä kaasua, muuta uusiutuvaa kaasua, ja/tai maakaasua, tulee myyjän tiedottaa kuluttajalle mikä prosenttiosuus tästä on EKOenergia-ympäristömerkittyä.

3 Kestävyys

3.1 Yleiset vaatimukset: kaikkien lakien ja säädösten noudattaminen

Jotta energiatuote voidaan myydä EKOenergiana, tulee sen täyttää:

- Kaikki voimassa olevat lait ja säädökset.
- Tuotantolaitoksen laitteineen tulee täyttää niille asetetut vaatimukset ja tuotannon tulee tapahtua sääntöjä, sopimuksia ja lupia noudattaen.

Epäilyt ja laiminlyönnit tulee saattaa EKOenergian sihteeristön tietoon. EKOenergian hallitus päättää jatkotoimenpiteistä ja prosessi tehdään kaikkia osapuolia kuulemalla. Jos tuotantolaitoksen todetaan rikkovan sille asetettuja säädöksiä tai lakeja, poistetaan laitos EKOenergia-ympäristömerkin piiristä.

3.2 Hyväksyttävät uusiutuvan kaasun muodot ja tarkat vaatimukset

A) Uusiutuva kaasu biomassasta tuotettuna - Hyväksyttävät bioenergian lähteet

1. Biologiset jätteet, joita ei voi käyttää ravintona tai rehuna, kuitenkin jätehierarkia huomioon ottaen.¹

- Maatalouden jätteet, kuten lanta, sekä jätteet viljelystuotteista.²
- Orgaaniset tuotantojätteet, esimerkiksi jätteet ruuantuotannosta (mm. leipomo- ja panimotuotteet) ja jätteet metsäteollisuudesta (mm. puun kuoret ja sahanpuru).
- Biomassa luonnonhoitotoimenpiteistä, jotka ovat hyväksytyt kansallisen tai paikallisen luonnonsuojelutoimijan puolesta.

2. Puubiomassat

- Metsäperäinen biomassa, pois lukien:
 - Kannot ja juuret

1 Seuraava jätehierarkia toimii jätteensynnyn ehkäisyn prioriteettijärjestelmänä, sekä yleisenä toiminta- ja johtamismallina: (a) Jätteensynnyn ehkäisy (b) Uudelleenkäyttö (c) Kierrätys (d) Muu hyödyntäminen (mm. energiana) (e) Loppusijoitus. Lisätietoja jätehierarkiasta EU:n jätedirektiivistä: (2008/98/EC)

2 Maatalouden jätteet/sivuvirrat ovat luokiteltu olennaiseksi osaksi maatalouden kokonaistuotantoa; nämä voivat pitää sisällän muun muassa vioittuneita, tai muuten viallisia hedelmiä tai vihanneksia, leikkuujätteet ja muut ylijäämät, jotka eivät kuulu itse lopputuotteeseen (varret, lehdet tms.) Nämä voidaan kerätä joko suoraan viljelykseltä tai pakkauksen yhteydessä, ennen tuotteen siirtymistä tuotantopaikasta pois. Maatalouden jätteiksi ja sivuvirroiksi voidaan laskea myös ylijäämät ja vuoroviljelyn tuloksena syntyvät ruuaksi tai rehuksi kelpaamattomat tuotteet.

- Rungot halkaisijaltaan yli 10cm
- Puubiomassat, jotka ovat kerätty luonnonsuojelualueelta, poikkeuksena kohdassa 1. mainittu esimerkki, luonnonsuojelutoimijan hyväksymänä.
- Lahopuu
- Lyhyen kierron vesakko, paitsi jos se on kasvatettu hakkuilla tai alueilla, joilla oli ennen lyhyen kierron kasvilajien istutusta korkea suojeluarvo.

3. Jätevedet

4. Kaatopaikkakaasut

B) Uusiutuvasta energiasta kaasuksi

Power-to-gas (P2G) on kaasua, joka on tuotettu konvertoimalla sähköä kaasuksi. P2G-kaasua voidaan myydä EKOenergiana, jos se on tuotettu EKOenergia-kelpoisella sähköllä. Sähkön alkuperä tulee olla jäljittävissä EKOenergian standardien mukaisesti ja sen tulee täyttää EKOenergian kestävyyskriteerit.

4 Ilmasto

Jokaista myytyä megawattituntia (MWh) kohden, maksetaan 0,10€ maksu EKOenergian Ilmistorahastoon. Maksuilla rahoitetaan uusiutuvan energian projekteja kehittyvissä maissa. Tehokkuuden maksimoimiseksi, EKOenergia ei itse tuota projekteja, vaan hyödyntää olemassa olevia verkostoja ja mekanismeja.

Mahdollisia rahoituskohteita:

- Köyhien alueiden uusiutuvan energian projektit. Jos energian tuotanto johtaa päästökompensatioihin, nämä suhteellisesti lasketaan pois tuotannosta kaksoislaskennan välttämiseksi.
- Pienimuotoiset uusiutuvan energian projektit, joilla on positiivisesti suuri sosiaalinen- ja ympäristövaikutus.
- Eurooppalaisten ETS- (tai muiden) päästökauppaoikeuksien pois ostaminen markkinoilta, jos markkinatilanne vaikuttaa alijäämäiseltä.

5 Alkuperän jäljitys

Vain kaasu, jonka alkuperä voidaan kunnolla jäljittää, voidaan myydä EKOenergiana. Jotta myydyin ja tuotetun ympäristömerkityn kaasun määrät vastaavat toisiaan, on alkuperä pystyttävä perusteellisesti jäljittämään, jotta vältetään kaksoislaskennalta.

5.1 *Mitä alkuperän sertifiointijärjestelmää tulisi käyttää?*

Jos tuotantomaassa on käytössä kansallinen alkuperän sertifiointijärjestelmä, voidaan tätä käyttää EKOenergian hallituksen hyväksynnän jälkeen. Järjestelmä voidaan hyväksyä, jos se on luotettava, neutraali, avoin kaikille toimijoille ja kaksoislaskentaa ei tapahdu. Ensisijaisesti suositetaan kansallisesti vain yhtä alkuperäjärjestelmää, toissijaisesti yhtä järjestelmää per kaasun tyyppi (biokaasu, P2G)

Jos kyseisessä maassa ei ole saatavilla alkuperän sertifiointijärjestelmää, EKOenergian hallitus arvioi myyjän ehdottamaa tahoja. Tämän kaltaisia ratkaisuja pidetään väliaikaisina ja yksityiset sertifiointitahot korvataan julkisilla heti kun siihen on mahdollisuus. Lista alkuperän sertifiointitahoista on saatavilla osoitteesta www.ekoenergy.org/fi

5.2 *Kansainvälinen alkuperäsertifikaattien kauppa*

Alkuperäsertifikaatilla voidaan todentaa uusiutuvan kaasun kulutus tuotantomaan ulkopuolella, jos maa, jossa kulutus tapahtuu, on samalla kaasun markkina-alueella.

Jos viennin ja tuonnin välille on laadittu yhteistyösopimus, tulee yhteistyösopimusta noudattaa.

Muissa tapauksissa EKOenergia hyväksyy alkuperäsertifikaatin käyttämisen maan ulkopuolella, jossa kaasu on tuotettu (jos tämä on teknisesti mahdollista).

6 **Tarkastus ja todentaminen**

6.1 *Myyjät*

Faktat ja luvut, joita ei ole tarkastettu julkisen toimijan puolesta, tulee todentaa lainmukaisen auditoijan puolesta, kuten todetaan EU:n direktiivissä 2006/43/EC, koskien tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteistä tilintarkastusta, joka on annettu 17.5.2006.

EU:n ulkopuolella tarkastukset tulee teettää toimijalla, joka täyttää kansainväliset tarkastusstandardit (ISA). Tarkastaja tulee hyväksyttävä etukäteen EKOenergian hallituksella.

Tarkastajan tulee tarkastaa seuraavat seikat:

- Myyjällä on esittää selkeä ja perusteellinen kirjanpito EKOenergian myynnistä.
- Käytettyjen alkuperäsertifikaattien määrä (EKOenergian hyväksymässä rekisterissä) ja, että se vastaa myydyn EKOenergia-ympäristömerkityn uusiutuvan kaasun määrää.
- Alkuperäsertifikaattien tyyppi ja alkuperä vastaavat energiatuotteita, joista myyjä on kuluttajia informoinut.

Tarkastuksen tulee noudattaa EKOenergian tarkastuslistaa.

Tarkastukset edellisen vuoden myynneistä tulee toimittaa vuosittain EKOenergian sihteeristölle viimeistään kesäkuun 30. päivä mennessä.

Mahdollisuudet yksinkertaistaa prosessia (esimerkiksi jo olemassa olevia tarkastusmenetelmiä tai sisäisiä prosesseja hyödyntämällä) otetaan harkintaan.

6.2 Tuottajat

Tässä asiakirjassa listattujen kriteerien täytäntöönpano tuotannolle tarkastetaan vähintään kerran vuodessa. Kansallisia tietorekistereitä hyödynnetään, jos mahdollista.

Tuotannon tarkastukseen sisältyy:

- Kokonaiskaasuntuotanto
- Energiapanosten määrä, tyyppi ja energiasisältö.
- EKOenergia-hyväksytyjen energiapanosten tyyppi ja määrä.

Tietoja, joita ei pystytä todentamaan alkuperärekisterien avulla, tulee todentaa muulla dokumentaatiolla, joka on julkisen toimijan hyväksymää (esim. avustus- tai tukidokumentaatio). Jos virallisia dokumentteja ei ole olemassa, tulee tarkastettavat seikat hyväksyttävä virallisella akkreditoijalla (IAF-jäsenet).

7 Maksut

EKOenergia-ympäristömerkityn energiatuotteen myyjä maksaa:

- Maksun ilmastorahastoon, kappaleen 4 mukaan: vähintään 0.10€ per MWh myytyä EKOenergia-ympäristömerkittyä kaasua kohden.
- 0.08€ (kahdeksan eurosenttiä) EKOenergia per MWh, jolla EKOenergia rahoittaa toimintaansa uusiutuvan energian edistämiseksi. Jos kalenterivuoden aikana myydään yli 250 MWh EKOenergiaa samalle kuluttajalle, ei 250 MWh ylimenevästä osuudesta tarvitse maksaa 0.08€ maksua.

Jos kaasun tuottaja on myös kaasun kuluttaja, nämä maksut tulee maksaa lisensoidun kuluttajan toimesta.

8 Hallinto

Kappaleessa 3 EKOenergian perustekstissä ”EKOenergia – Hallintojärjestys ja kriteerit sähkölle” kuvaillaan EKOenergian hallintojärjestys ja päätöksentekomenetelmät.

Asiakirja löytyy osoitteesta: <https://www.ekoenergy.org/wp-content/uploads/EKOenergy-Criteria-Governance-Finnish.pdf>